

Elzenveld - Botanic - werkput 2 en 3
Steentijdonderzoek
Antwerpen

Nota Archeologisch Vooronderzoek
Programma van Maatregelen
Landschappelijk bodemonderzoek – 2020D253

Eke
2020

Colofon

Titel:

Elzenveld - Botanic - werkput 1 - Steentijdonderzoek, Antwerpen

Nota Archeologisch vooronderzoek

Programma van maatregelen

Landschappelijk bodemonderzoek - 2020D253

Status: Definitief

Datum: 1 juni 2020

Auteur: N. Vanholme

Projectbegeleiding: C. Ryssaert

Kaartvervaardiging: N. Vanholme

Terreinwerk: F. Philipsen, N. Struyf, N. Vanholme

Raaproject: ANEL10 (onderdeel van ANEL07)

Erkend archeoloog (type 1): RAAP België (OE/ERK/Archeoloog/2016/00154)

Bewaarplaats documentatie: RAAP België, Begoniastraat 13, 9810 Eke

Bevoegd gezag: agentschap Onroerend Erfgoed

RAAP België BV

Begoniastraat 13, 9810 Eke

telefoon: 09/311 56 20 - 0498/44 16 99

E-mail: raap@raap.be

© RAAP België BV, 2020

RAAP België aanvaardt geen aansprakelijkheid voor eventuele schade voortvloeiend uit het gebruik van de resultaten van dit onderzoek of de toepassing van de adviezen.

1 Gemotiveerd advies

1.1 De volledigheid van het uitgevoerde vooronderzoek

Voor de fase 'Botanic' op de site Elzenveld te Antwerpen werd twee zones, namelijk werkput 2 en 3, onderzocht in functie van artefactensites van jager-verzamelaars.

In de twee werkputten werden landschappelijke profielputten gezet om na te gaan of de archeologische boringen, zoals voorscheven in het programma van maatregelen in de archeologienota, noodzakelijk werden geacht. Deze methode werd verkozen boven de onmiddellijke uitvoering van de archeologische boringen gezien het verworven voortschrijdend inzicht dat verkregen werd door de verwerking van de archeologische boringen van WP1 en de uitvoering van de archeologische opgraving in WP1 (Deel 2 van het programma van maatregelen). Deze weloverwogen keuze werd gemaakt in samenspraak met de veldwerkleider, de steentijdspecialist en de aardkundige.

Werkput 2 zouden slechts twee archeologische boringen kunnen worden uitgezet. De profielput tussen beide boringen vertoonde een verstoord bodemprofiel. Dit gegeven, samen met het feit dat in WP1 noch een gaaf bewaarde zone is waargenomen, en noch artefacten uit de periode van de jager-verzamelaars in de boringen zijn aangetroffen, liet toe om de twee boringen te laten vallen.

In het zuidelijke deel (WP3) is nieuwe informatie gewonnen door twee landschappelijke profielputten. Gezien de gegevens die werden verzameld in WP1 en WP2 werd de vraag gesteld of niet dezelfde stratigrafie zou aanwezig zijn. Tijdens een voorgaand archeologisch onderzoek was immers op 10m ook al een profiel geregistreerd waarbij resten van een gaaf bewaarde bodem uitbleven. Slechts één van de twee profielputten kon tot op het eerste archeologische niveau worden aangelegd. Hierbij bleek onder het puinpakket geen oude bodem was bewaard, echter wel een spoor waarin een stukje Neolithisch aardewerk werd aangetroffen. Opvallend is dat in een windval in WP1 eveneens een stukje werd aangetroffen. Dit wijst op aanwezigheid van bewoning in deze periode en vraagt tijdens de uitvoering van deel 2 van het programma van maatregelen een aangepaste aanpak.

1.2 De aan-/afwezigheid van een archeologische site

Gezien er initieel werd uitgegaan van een bewaarde podzol centraal binnen het plangebied, werd voor het hele plangebied de kans geacht op eventueel artefactensites uit de periode van de jager-verzamelaars. Gezien het voortschrijdend inzicht in zowel de bodemopbouw als de graad van verstoring door recentere structuren is verder onderzoek naar dergelijke sites door middel van archeologische boringen niet meer van toepassing.

Het neolithisch aardewerk wijst echter op aanwezigheid van bewoning in deze periode en vraagt tijdens de uitvoering van deel 2 van het programma van maatregelen een aangepaste aanpak.

2 Programma van maatregelen

Binnen deel 2 van het programma van maatregelen van de archeologienota (ID13114), zijn er voor **werkput 2 en 3 geen verdere maatregelen te treffen inzake het luik voor artefactenvindplaatsen van jager-verzamelaars**. Er dienen dus geen archeologische boringen te worden gezet in deze zones.

Deel 1 van het programma van maatregelen dient binnen deze werkput echter wel verder te worden uitgevoerd.

De vondsten uit het Neolithicum vragen hierbij een aangepaste aanpak om sporen en vondsten uit deze periode te detecteren en te registreren.

2.1.1 *Bijkomende vraagstellingen*

- Welke sporen en vondsten kunnen worden gerelateerd aan het Neolithicum? Zijn er duidelijke aanwijzingen van bewoning aanwezig?
- Wat is de ruimtelijke spreiding van sporen en artefacten uit deze periode? Is er sprake van een cluster?
- Kunnen de vondsten worden gekoppeld aan een specifieke cultuur?

2.1.2 *Bijkomende methodologie en opgravingstechnieken*

Gelet op de ouderdom van eventuele grondsporen uit het neolithicum wordt extra aandacht besteed aan sterk uitgelopen en vage vlekken/sporen. De vulling wordt zorgvuldig uitgehaald om eventuele vondsten te kunnen recupereren. Gezien één stukje aardewerk werd aangetroffen in een windval, zullen ook dergelijke natuurlijke sporen worden onderzocht op eventuele artefacten. 'Losse vondsten' - die niet tot een antropogeen spoor behoren - worden op de vindplaats ingemeten.